

Motion till riksdagen 2005/06:N288

av **Cristina Husmark Pehrsson (m)**

En regional tillväxtpolitik

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av en förändrad tillväxtpolitik i enlighet med vad som anføres i motionen.

Motivering

Den regionala utvecklingspolitiken har ett antal målkonflikter och oklarheter beträffande vilka problem politiken skall hantera, vilka aktörer som är ansvariga för politikens genomförande och på vilka arenor politiken skall drivas.

Strävan är att få en regionalpolitik som skapar tillväxt. För att detta skall lyckas måste också territoriellt baserade utvecklingsmål stå i samklang med sektoriella verksamhets- och effektivitetsmål. Först när regionalpolitiken står i samklang med statliga näringslivspolitiska sektorsinsatser och statliga investeringar i starka forskningsmiljöer, kommer tillväxtsatsningar att få rejäla genomslag i form av tillväxt och välståndsökningar. Den fundamentala frågan är hur man skall uppnå en optimal kombination av funktionellt och territoriellt baserade prioriteringar i politiken. Dessa frågor har utretts på ett mycket förtjänstfullt sätt av Institutet för tillväxtpolitiska studier i rapporten "Regionalpolitiken som tillväxtpolitik" (A2005:011).

I rapporten är en väsentlig konklusion "att Sverige aldrig utvecklat en politisk tradition eller administrativ praxis som på ett tydligt sätt tar fasta på olikheterna i förutsättningar för att arbeta med utvecklingsfrågor inom sektoriellt respektive territoriellt baserade politikområden. Detta har i sin tur försämrat förutsättningarna för en tydligt utformad regional utvecklingspolitik. Resultatet har blivit att det är aktörerna inom nationellt prioriterade politikområden (sektorer) som i allt väsentligt dikterar villkoren för den regionala utvecklingspolitiken – trots den höga ambitions- och aktivitetsnivå som karakteriserar detta i grunden tvärsektoriella politikområde." (s. 79)

Fel! Okänt namn på

Behovet av en förändrad tillväxtpolitik

De förslag som framförs i rapporten som syftar till att effektivisera regionalpolitiken är välgrundade och intressanta. Förändringsförslag som framförs är följande:

1. Tillväxtproblematiken bör lyftas fram som politikens enda tydligt prioriterade mål. Andra målsättningar som berör exempelvis regional utjämning, ekologisk, social eller könsmässigt hållbar utveckling bör behandlas som restriktioner på detta helt överskuggande mål, alternativt formuleras som egna fristående politiska mål, icke knutna till tillväxtproblematiken. Genom tydlighet avseende vad problemet är och vad målet är blir det också lättare att utvärdera effekter av gjorda satsningar.
2. Satsningarna bör göras i en definierad regional kontext. För att nå tillväxt skall satsningar göras där de infrastrukturella förutsättningarna och resursbasen är de mest fördelaktiga. Starka utvecklingsmiljöer kan uppgraderas och bidra till att aktivt driva den svenska tillväxten. Genom att stödja starka utvecklingsmiljöer, var i Sverige de än finns, uppnås goda effekter. En konsekvens av detta blir att tillväxtprogram av nationell karaktär och med nationellt intresse, kan ha sin kompetens- och resursbas i en region. Detta kan illustreras med ett relativt okontroversiellt exempel – större delen av svensk livsmedelsindustri finns i Skåne, liksom huvuddelen av forskningsresurserna inom livsmedelsrelaterad forskning. Med naturlighet blir då Skåne den regionala kontext inom vilken ett nationellt svenskt utvecklingsprogram bör lokaliseras. Genom samverkan mellan sektorsorgan och regionen kan utveckling av nationell betydelse då drivas från en optimal territoriell lokalisering.
3. En väl utformad regional tillväxtpolitik är en avgörande viktig faktor i en nationell tillväxtpolitik. Skillnaden i ansats och ansvarsförhållanden mellan dessa två områden gör det viktigt att effektivisera samverkan. Detta kan ske genom att de partnerskap som nu har en stabsroll i det regionala utvecklingsarbetet, ersätts av mer målinriktat erfarenhetsutbyte mellan den del av politiken som skapar de nationella rambetingelserna och den del som arbetar med de konkreta tillväxtfrågorna ute i regionerna.
4. För att tydliggöra tillväxtmålet och undvika målkonflikter i tillväxtpolitiken behöver de traditionellt utformade kompensatoriska regionalstöden helt frikopplas från den nationella och regionala utvecklingspolitiken. Detta skulle, förutom tydlighet i fokuseringen, innebära möjligheter att göra tillväxtsatsningar över hela landet, tillväxtsatsningar som inte riskerar att sammanblandas med kompensatoriska åtgärder.
5. Tillväxtpolitiken bedrivs på en nationell arena och på en regional arena. Det är inte möjligt att betrakta dessa två arenor med tillhörande aktörer som enväldiga. Samverkan krävs, och som tidigare nämnts sker denna samverkan i nuläget i allt väsentligt på sektorsledningarnas villkor. Det är därför viktigt att det tillväxtpolitiska ansvaret på regional nivå samlas under en ledning samtidigt som staten koncentrerar sig på den landsomfattande näringslivspolitik. För att fungera väl skall det regionala lednings-

Fel! Okänt namn på

organet ha både legala, administrativa och finansiella möjligheter och dessutom skyldighet att vid behov sätta det egna territoriets utvecklingsförutsättningar framför enskilda sektorsintressen. Detta är viktigt eftersom tvärssektoriella frågor är av stor betydelse för att skapa tillväxt.

Dessa åtgärder sammantaget kommer att skapa en bättre tillväxtpolitik för Sverige, en politik som resulterar i ökad tillväxt och välbefinnande.

Stockholm den 3 oktober 2005

Cristina Husmark Pehrsson (m)